יבלות השיריים המלאכותיים

אוירה דירושלים מסריח

שביתת עובדי הנקיון של עיריית ירושלים כיסתה את הרחובות בשכבה של זבל. תלי אשפה וצבורי טינופת הציפו את עיר־הקודש במרבד של סחי, שהפיץ סביבו ריח של רקבון. מזל כזה יש לירושלים שכל כמה זמן מכסה אותה משהו אחר: פעם זה ברד, פעם זה שלג ופעם זה זבל. ההבדל הוא, שהדברים האחרים מכסים את העיר בשכבה שמה בעוד שהזבל מכסה אותה בשכבה לא שמה, ומה שנכון לגבי הכמות, נכון גם לגבי האיכות.

בשכונת רחביה כמות האשפה היא גדולה מאוד, אבל מסודרת בתוך פחים. רק מל־מעלה אפשר לראות שתוכן מורכב מעצ־מות של עוף, מקליפות של אבוקדו, מקרו־מי לחם לבן, מקופסות פח של שימורים, מגרעיני אפרסקים־תוצרת־חוץ ומבקבוקים ריקים של סקוטש. בנחלת־אחים אין סדר כזה, והאשפה מתגלגלת ברחובות. כאן יותר קל לראות את התוכן, שעיקרו קלי־פות: קליפות של תפוחי־זהב, בצל, תפוחי־אדמה, גרעיני חמניות וגרעיני דלעת. יש גם הרבה עצמות של דגים, בקבוקים שבו־רים של עראק ומצבורים חומים של עלי־תה חלוט. תרכובת דומה מוצאים גם באש־פה של מאה־שערים, אלא ששם היא מעו־רבת בהרבה פיסות נייר, שהם שיירי כרוזים קרועים באידיש.

הזבל של בנין ג'נרלי הוא רובו ככולו נייר: טפסים, נייר־פחם משומש, סרטי מכונת־כתיבה ומעטפות שהורידו מהם את הבולים. כאן הוא מגרש המשחקים של הרוח, המשחק בניירות בנפש שובבה ומ־פזר אותם על פני כל רחוב יפו. ליד בכתוב נערמת ערימה גדולה של בדלי סיגר־יות ושני קבצנים מהטטים בה. הם בוחרים רק את הנבות הגדולים, המגיעים לפעמים עד כדי מחצית סיגריה.

שביתת עובדי הנקיון מזמנת לסטטיסטי־קאים הזדמנות יוצאת מהכלל לספור את כל החתולים, החולדות והעכברים של ירו־שלים. כרה כזו לא נזדמנה להם כבר עידן ועידנים. החל מחצות־לילה אפשר לראות אותם, על זקניהם, נשיהם וטפם כשהם רצים בשיירות ארוכות אל השוק של מחנה־יהודה, שהוא מקום המשתה המרכזי. מה אני אומר משתה? לא משתה עשו שם, אלא אורגיה. מי שהזדמן לשם השכם בבוקר, בעת עלות השחר, יכול היה להפתיע אלפי חתולים ורבבות עכברושים באמצע בכחנ־ליה פרועה כאילו שסוף העולם הגיע.

לאור התיאור הנ"ל ולאור מימצאי המדע של מאות השנים האחרונות, אפשר היה להגיע למסקנות ששביתה אנטי־סאניטרית זו תביא על ראשינו מבול של מגיפות ואפידמיות של דבר וחולירע ואולי אפילו אבעבועות שחורות. אבל כמו שכולנו יוד־עים, שום דבר לא קרה. לא רק שמגפות לא פרצו, אלא שאפילו אורך החיים הממו־צע של תושבי ירושלים לא ירד. עובדה זו מתחילה לעורר אצלי פיקפוקים בערכו של המדע. כשלונה של תורת ההיגיינה מעמידה בספק גדול ביותר את תיאורית ההיידקים של לואי פסטר וקוך. באמת שאינני יודע למה נבהלנו כל כך מחיידקים, בקטריות ולכלוך? האין זו בסך הכל תע־מולת פרסום מסחרית של בעלי־בתי־חרושת לסבון, תחבושות היגיניות וצליום?

אם נשאר עוד לראשי העיריות שכל בראש, שיפטרו מיד את כל פועלי הנקיון ויפרקו את כל שרותי הבריאות. אשפה ולכ־לוך אינם מביאים נזק וגם לא נשארים הרבה זמן ברחוב, מפני שעכברושים וחתולים מחסלים אותם די מהר. בכסף שיחסך על־ידי פיטור הפרזיטים האלה, אפשר יהיה להוסיף לראש־העיר שלושה סגנים במש־כורת מלאה.

הביג־בן התל־אביבי

לפני כמה שבועות הופיעה בעתונים ידי־עה במסגרת, ובה נמסר, שסוף־סוף, לאחר 14 שנה, עומדים לחדש את מהלך המחו־גים בשעון הגדול הקבוע במרומי המגדל של יפו, ברחבה שממול בית הסוהר. זאת אומרת, ששוב לא נהיה תלויים בשעון המס־תובב של מפעל־הפיס. אותה ידיעה בעתון הרחיקה אפילו לכת, וכינתה את השעון של יפו בשם: הביג־בן של תל־אביב, שזה כאי־לו שהיו קוראים למשה דיין: הנפוליון של העגבניות.

מיד אחרי שקראתי את הידיעה הזאת, צל־צלתי לעיריית תל־אביב ושאלתי אותם מיהו האחראי לתיקון השעון של יפו. אחרי שהעבירו אותי דרך הרבה אוזניים והרבה אפרכסות אמרו לי להתקשר עם אחד בשם דורון, המנהל את המחלקה ליפו ואשר בתחום סמכותו נמצא השעון הנ"ל.

צלצלתי למר דורון וביקשתי לראות את השעון ולשוחח עם השען המתקן אותו. אך מר דורון הודיע לי שהוועדה־המונה־על־תיקון־השעון עדיין לא התכנסה, וביקש לדחות את הפגישה לשבוע הבא. כיוון שלא הייתי מעונין בישיבות של ועדות, הסכים לקבוע לי ראיון למחרת היום. אך עד שהספקתי לבוא לראיון הודיעה לי מזכירתו של דורון שהפגישה נדחתה לשבוע הבא.

באתי בשבוע הבא ומר דורון לא היה. או קבענו פגישה למחרת, אבל עוד לפני שהמחרת הספיק להגיע בוטלה גם פגישה זו, מבלי שייקבע לה תאריך חדש.

עכשיו אני במצב כ־זה שאינני יודע אם מתקנים או לא מתקנים את השעון. קרוב לודאי שאם אתמיד לרדוף את מר דורון, ולאלץ או־תו למסור לי אינפור־מציה על תיקון השעון, לא תהיה לעיריית תל־אביב ברירה אלא לתקן אותו, מפני שהפזיזות, בה מוסרים דוברי ה־עיריה הודעות לעתונים, עולה לפעמים ביוקר.

משבר הקצונה הגבוהה

בבית־המלאכה המשותף של בית־החולים אלין ושל בית־החולים הדסה, בהנהלתו של גימי שאלתיאל, הומצא השבוע מכשיר חדש, היכול לפתור — אחת ולתמיד — את בעית העיפות התוקפת את הקצינים הגבוהים במצעד יום העצמאות.

מי שלא היה קצין גבוה לא יכול לתאר לעצמו איזו עבודה מפרכת היא ההצדעה. אפשר להצדיע פעם, אפשר להצדיע פעמים, אבל אי־אפשר לעמוד בהצדעה אחת ארו־כה במשך כמה שעות. אינני מדבר כאן על הנזק הפרטי הנגרם לשרירי־הם של הקצי־נים. זה כלום. מה שחשוב, הוא הנזק הלאומי. כל אחד כבר שם לב לעובדה ש־המטכ"ל משמש אצלנו תחנת רכבת. כל ה־זמן מתחלפים אנשים. זה בא זה הולך, זה זה נוסע זה חוזר. והחילופין בתוך המטכ"ל זה כלום לעומת החילופים המהירים של הרמטכ"לים עצמם. אפילו בחוץ־לארץ זה עושה רושם רע, והיה כבר מי שהעיר, ש־הלואי וראשות־הממשלה היתה מתחלפת אצ־לנו כמו שמתחלף הרמטכ"ל. וכל זה למה? למה שאין לאף אחד כוח לעמוד ולהצדיע במצעד של יום העצמאות.

עכשיו זה ישתנה. כי ג'ימי שאלתיאל המציא שריר מלאכותי. להגיד המציא, זה קצת מוגזם ולדעתו של שאלתיאל אפילו לא נכון, מפני שהשריר המלאכותי הומצא כבר קודם לכן על־ידי אחד גרמני (הפנרז), והיחה חלק מתוך מכונה גדולה הידועה ב־תור הפרוטזה של היידלברג. מאז, עבר השריר גלגולים רבים, כי גם האמריקאים וגם האנגלים הספיקו כבר להתאים אותו למכשירים אורטופדיים שונים.

יהודי השריר המלאכותי
(הסבר בפנים)

המענין הוא, עד כמה המצאה זו פשוטה. בסך־הכל זה גליל גמיש (מסומן בציור ב־מספר 1), המחובר בצינור (מס' 4) לשסתום (3) ומהשסתום, דרך צינור אחר (6) למיכל מלא גז של דו־תחמוצת הפחמן (את המיכל לא רואים). כאשר מותחים את החזה, נמת־חים שני השרוכים המקיפים את הצוואר, והשסתום נפתח וממלא את הגליל בגז. הגז מנפח את הגליל, ועל־ידי כך הוא מתקצר, והתקצרות זו מושכת אליה את שני חלקי הזרוע, שאליה הגליל מחובר (מס' 2 ו־5).

זו כל התורה על רגל אחת. במאתים עד שלוש מאות לירות אפשר להכין שריר כזה לכל קצין. וזה כדאי, מפני שאפשר לב־כות את זה ממס־הכנסה על חשבון הוצאות. חוץ לקצינים זה יכול להביא תועלת גם למועמדים במערכת הבחירות ולקציני יחסי־ציבור, הנאלצים לחייך ללא הפסק, במשך חדשים ושנים.

עד כמה שהדבר יראה מוזר, אין בימי שאלתיאל רואה את השימוש הרב־צדדי של המצאתו. לפי דבריו שלו אין ההמצאה טובה אלא לנכים ומשותקים בלבד, שלאחד מהם הוא גם הכין את המכשיר הראשון. חוסר מעוף כזה איננו נחלתו של ג'ימי בלבד. זו היא נחלתם של כל הממציאים. למזלנו, מלא העולם גם אנשים אחרים ועליהם אני סומך שיחלבשו על הרעיון ויע־שו ממנו סחורה שנוכל לכבוש בה את השוק האירופי ואת כל האירגונים הצבאיים המסונפים אליו, ועל־ידי כך יצילו אותנו מפיחות לירה נוסף.

כה אמר טוסבראהינדי

יותר ממה שהבן־אדם אחראי על מה שהוא עושה, אחראי המה שהוא עושה על הבן־אדם.

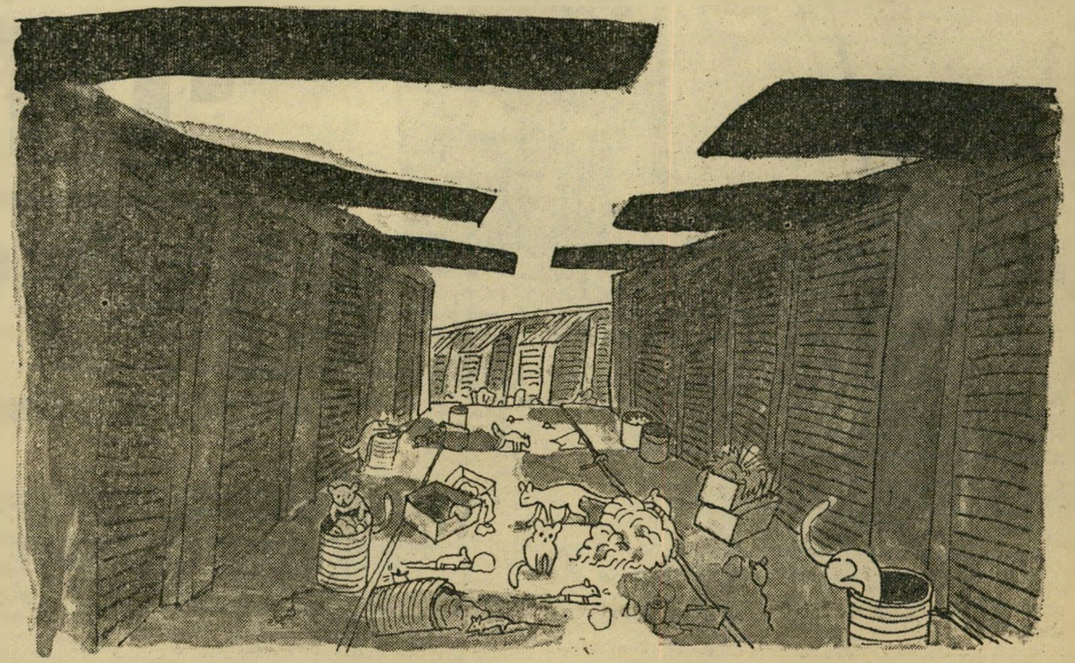

מי שהזדמן לשוק מחנה־יהודה בזמן עלות השחר יכול היה להפתיע עכברים וחתולים בכחנליה פרועה.